

JAVNA AGENCIJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARNOST PROMETA

Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

Kotnikova ulica 19A
1000 Ljubljana
Slovenija
01 478 89 50
gp.avp@avp-rs.si
www.avp-rs.si

OBČINAM
OBČINSKIM SPVjem

Številka: 010-2/2024/2
Datum: 15.01.2024

Zadeva: Nacionalna preventivna akcija **Osredotoči se na cesto**

Spoštovani,

nacionalno preventivno akcijo Varno brez telefona smo od letos dalje razširili in nadomestili z novo preventivno akcijo **Osredotoči se na cesto**, ki jo skupaj s Policijo pričenjamo v ponedeljek, 15.1.2024. Trajala bo do konca tedna, ponovili pa jo bomo jeseni. V sklopu akcije smo ponovno pripravili silhuete policistke z radarjem za vseh osem policijskih uprav, ki jih z današnjim dnevom v uporabo predajamo Policiji. S tem želimo prispevati k večji prometni varnosti, tako da vse voznike spodbudimo, naj se osredotočijo na vožnjo in spoštujejo cestnoprometna pravila.

Pomanjkanje osredotočenosti je lahko posledica psihofizičnega zdravja, različnih čustvenih stanj in stresa, utrujenosti, pomanjkanja spanca in neustreznih prehranskih navad. Med moteče dejavnike gotovo sodi uporaba mobilnega telefona med vožnjo, hitrost, nastavljanje različnih sistemov v vozilu, kot so radio, klimatska naprava in multimedija, pa tudi prehranjevanje, kajenje, ličenje...

V nadaljevanju vam posredujemo sporočilo za javnost in vas naprošamo, da ključna sporočila akcije »Osredotoči se na cesto« posredujete svojim občanom preko lokalnih medijev, saj lahko le skupaj, s sodelovanjem vseh deležnikov, dosežemo izboljšanje prometne varnosti.

SPOROČILO ZA MEDIJE:

*Uporaba telefona med vožnjo je nevarna, saj vpliva na našo pozornost, s tem pa tudi na sposobnost pravočasnega odzivanja na razmere v prometu. Pozornost voznika pa poleg telefona zmanjšujejo tudi ukvarjanje z radiom in klimatsko napravo, prehranjevanje, kajenje in ličenje. Vse to namreč lahko poveča verjetnost nastanka prometne nesreče. Agencija za varnost prometa je zato pripravila novo nacionalno preventivno akcijo Osredotoči se na cesto, ki bo potekala **od 15. do 21. januarja 2024**, policisti pa bodo v tem času pozorni na vse kršitve, ki vplivajo na zmanjšanje pozornosti voznikov na cesto. Agencija za varnost prometa in policija sta danes v Ljubljani izvedli dogodek za medije, na katerem so predstavili rezultate ankete o navadah in motnjah ki lahko pomembno vplivajo na osredotočenost voznikov v prometu.*

Agencija za varnost prometa je ob tej priložnosti policiji v uporabo predala silhuete policijske z radarjem.

Tveganje za nesrečo povečuje vse, kar odvrta voznikovo pozornost s ceste

»Na sposobnost osredotočenosti med vožnjo poleg aktivne uporabe mobilnega telefona vpliva vrsta dejavnikov, kot so prehitra vožnja, različna čustvena stanja, utrujenost in obvladovanje stresa. Med moteče dejavnike vštevamo tudi nastavljanje različnih sistemov v vozilu, kot so radio, klimatska naprava in multimedija, pa tudi prehranjevanje, kajenje in ličenje. Pomemben dejavnik je predhodno uživanje alkohola, drog, drugih psihoaktivnih snovi, še posebej v kombinaciji z zdravili. Nacionalno preventivno akcijo Varno brez telefona smo zato od letos dalje nadomestili z novo, razširjeno preventivno akcijo Osredotoči se na cesto, ki jo bomo ponovili jeseni.

»Da bi pridobili uvide o osebnih prepričanjih in navadah ter motnjah, ki lahko pomembno vplivajo na sposobnost osredotočanja voznikov na vožnjo, je Agencija za varnost prometa januarja letos izvedla tudi spletno anketo, ki jo je izpolnilo 1.850 oseb. Reprezentativen vzorec slovenskih voznikov in voznikov je pokazal nekatere zaskrbljujoče rezultate, ki kažejo na to, da je pozornost voznikov na vožnjo prepogosto manjša, kot bi morala biti,« je izpostavila mag. Simona Felser.

Veliko voznikov vozi prehitro, med vožnjo telefonira, se liči in prehranjuje, ne prepozna utrujenosti in seda za volan, čeprav so uživali alkohol

Kot je poudarila mag. Felser, kar četrtina voznikov priznava, da med vožnjo niso vselej pozorni na druge udeležence v prometu, da ne spremljajo prometne signalizacije in ne spoštujejo pravil. Več kot 40 % pa priznava, da med vožnjo kadijo, se ličijo, prehranjujejo ali izvajajo druga opravila, ki zmanjšujejo osredotočenost. Zaskrbljujoč je tudi podatek, da le tretjina voznikov med vožnjo vedno obvladuje svoja čustva. Različna čustvena stanja namreč lahko vplivajo na počasnejši reakcijski čas, slabše predvidevanje ter večjo verjetnost za bolj tvegane odločitve in agresivno vožnjo.

Kot je pokazala anketa, le polovica voznikov vedno prepozna lastno utrujenost in posledično tudi ustrezno ukrepa. Pri tem je treba opozoriti, da utrujenost voznika prispeva k 15 do 20 % prometnih nesreč z najtežjimi posledicami.

Skoraj 90 odstotkov voznikov se zaveda, da vožnja pod vplivom alkohola vpliva na sposobnost osredotočenosti, a se jih le polovica vožnji po zaužitju alkohola odpove, četudi je to v zakonsko dovoljeni meji. Velja izpostaviti, da že prvi popit kozarec alkoholne pijače vpliva na zmožnost presoje in reakcijski čas voznika, varne meje pitja alkohola pa ni, zato je trezna udeležba za volanom edina prava odločitev.

Kar 40 odstotkov anketiranih tudi priznava, da med vožnjo uporabljajo mobilni telefon brez prostoročnega sistema. Čeprav zakonodaja dovoljuje prostoročno telefoniranje med vožnjo, pa tudi takšen način telefoniranja zmanjšuje voznikovo pozornost in ga zaradi zapoznelih

reakcij postavlja v podobno tveganje, kot da bi del poti prevozil z zaprtimi očmi. Zato velja nasvet: med vožnjo ne telefonirate, saj je vožnja aktivnost, ki ji moramo posvetiti vso pozornost.

Opomba: Celotne rezultate ankete Agencije za varnost prometa najdete v prilogi.

»Namen policijskega nadzora je narediti naše ceste varnejše za vse«

V okviru prizadevanj za boljšo varnost cestnega prometa bodo policisti med preventivno akcijo opravljali poostren nadzor uporabe mobilnih telefonov, pozorni pa bodo tudi na druge kršitve, kot je denimo prehitra vožnja, in na druga ravnanja, ki motijo osredotočenost voznika na cesto.

»Osnovni namen akcije je zmanjšati možnost udeležbe v prometnih nesrečah, ki bi bile posledica uporabe mobilnega telefona med vožnjo, in širšo javnost ozavestiti o tem, kako nevarno je telefoniranje med vožnjo, četudi ga opravljamo prostoročno. Ni pa uporaba mobilnega telefona edino moteče in prepovedano ravnanje, ki ga vozniki počnejo v vozilih in s tem ogrožajo sebe in druge udeležence v prometu. Vozniki se namreč morajo med vožnjo vzdržati vseh ravnanj, ki zmanjšujejo njihovo slušno in vidno zaznavanje in zmožnost obvladovanja vozila. Tako je med vožnjo prepovedana tudi uporaba računalnikov, tablic, ličenje, prehranjevanje, poslušanje preglasne glasbe in podobno, če to vpliva na voznikovo varno udeležbo v cestnem prometu,« je dejal vodja Sektorja prometne policije na Generalni policijski upravi mag. Ivan Kapun.

Kot je poudaril Kapun, so policisti v letu 2023 (2022) ugotovili 24.797 (25.700) kršitev zgoraj opisanih prepovedanih ravnanj voznikov, kar kaže na to, da ljudje še vedno kršijo cestno prometne predpise.

»Med akcijo bomo zato policisti nadzirali uporabo mobilnih telefonov in drugih naprav ter opreme (denimo tablic, prenosnih računalnikov in slušalk), ki motijo voznike motornih vozil, kolesarje in voznike e-skirojev med vožnjo, pozorni pa bomo tudi na uporabo varnostnega pasu in zadrževalnih sistemov. Med kršitelji sicer prevladujejo vozniki osebnih vozil, toda čedalje več kršitev povzročijo vozniki e-skirojev in kolesarji. Uporabo motečih naprav odsvetujemo tudi pešcem, ki nemalokrat zamišljeno, s pogledom v mobilni telefon stopijo na prehod ali kolesarsko stezo, ne da bi preverili, ali je to zanje varno,« je še dodal Kapun.

Policisti bodo nadzirali uporabo motečih naprav v večjih poostrenih nadzorih, kot tudi v obliki kratkih poostrenih nadzorov. »Namen nadzora nikakor ni kaznovanje voznikov, temveč predvsem zmanjšanje verjetnosti, da sebe in druge spravijo v nevarne situacije, ki se lahko – in to se žal zgodi prepogosto – končajo s hudimi poškodbami, ali celo najbolj tragično. Policisti se zato v akcijo vključujemo tudi s preventivnimi aktivnostmi,« je poudaril vodja prometne policije.

Na cestah bodo z namenom umirjanja hitrosti ponovno stale silhuete policistk z radarjem
Neprilagljena hitrost je še vedno poglavitni vzrok za smrtne prometne nesreče. Lani je zato

življenje izgubilo kar 31 oseb. Ob tem so toliko bolj zaskrbljujoči rezultati ankete AVP-ja, v kateri skoraj 90 % anketirancev priznava, da občasno omejitve hitrosti namerno prekoračijo.

»V sklopu akcije smo zato ponovno pripravili tudi silhuete policistke z radarjem za vseh osem policijskih uprav, ki jih z današnjim dnem v uporabo predajamo Policiji. S tem želimo prispevati k večji prometni varnosti, tako da vse voznike spodbudimo, naj se osredotočijo na vožnjo in spoštujejo cestnoprometna pravila,« je še dodala direktorica Agencije za varnost prometa mag. Simona Felser.

»Hitrost vsekakor kot dejavnik tveganja ostaja eden izmed glavnih vzrokov prometnih nesreč in pomembno prispeva tudi k teži posledic prometnih nesreč, številu hudo in smrtno poškodovanih. Naša prioriteta naloga v letu 2024 bo, da z nadzornimi aktivnostmi stremimo k zmanjšanju povprečnih hitrosti, kar bo posledično pomenilo manj mrtvih, manj hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti. Hitrost je glavni dejavnik tveganja za voznike in potnike, še posebej pa je hitrost ključnega pomena, ko gre za varnost najranljivejših udeležencev v prometu, kot so pešci, kolesarji in motoristi, ki so bistveno bolj izpostavljeni, kot prometni udeleženci v avtomobilu,« je dela Kapun.

Lani so policisti skupaj obravnavali 19.609 prometnih nesreč, od tega je bila hitrost kot dejavnik za nastanek prometne nesreče ugotovljena v 3.706 primerih ali 19,8 odstotkih. Lani je v prometnih nesrečah življenje izgubilo skupaj 83 ljudi, zaradi hitrosti pa kar 32, kar pomeni 38,5 odstotkov. To kaže na velik problem, ki ga predstavlja hitrost v prometu.

»Ker policisti ne morejo biti vedno prisotni na vseh odsekih cest, kjer se dogajajo prekoračitve hitrosti, smo z veseljem sprejeli osem silhuet, ki bodo zagotovo – to kažejo tudi pretekle izkušnje – pomagale dodatno umirjati promet,« je povedal Kapun. Silhuete policistke z radarjem bodo razporejene po vseh osmih policijskih upravah, postavljene pa bodo na odsekih cest, ki izstopajo po tovrstni problematiki in kjer je izvajanje policijskega nadzora oteženo.

Za svojo varnost in varnost drugih lahko največ naredimo sami

Voznik, ki ni osredotočen na vožnjo, ne ogroža le sebe, temveč tudi varnost ostalih udeležencev v prometu. Zavedanje teh tveganj in zavestno prizadevanje za odgovorno in osredotočeno vožnjo lahko reši življenje. Službe, ki skrbijo za prometno varnost, si z različnimi ukrepi prizadevajo zmanjšati tveganja za nastanek nesreč. Vendar pa je ključno, da se vsak posameznik zaveda lastne odgovornosti in svojega vpliva, ki ga ima na to, ali bodo vsi prometni udeleženci varno prispeli na svoj cilj. Zato bodimo odgovorni in se med vožnjo posvetimo le eni, v tistem trenutku najpomembnejši stvari – vožnji. Skupaj lahko prispevamo k varnejšim cestam za vse!

#OSREDOTOČI SE *na cesto*

Občinske SPV-je, občinske uprave in predvsem županje in župane naprošamo, da z opozarjanjem na ključno problematiko, ki jo zaobjema akcija Osredotoči se na cesto, v lokalnih medijih, na spletnih omrežjih in preko različnih deležnikov v lokalnih okoljih, skupaj pripomoremo k boljši prometni varnosti.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in vas lepo pozdravljamo.

Dragica Sternad Pražnikar
Področna sekretarka
Vodja sektorja za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

PRILOGA:

- Izsledki ankete
- Logotip akcije osredotoči se na cesto

POSLANO:

- Občine

